

pH/alkalinitet – två faktorer som hänger ihop

Alkalinitet = buffertförmåga
Beror på karbonatjoner och även ammoniumjoner

$$\text{NH}_4^+ \quad \text{HCO}_3^- \quad \text{CO}_3^{2-}$$

TA = total alkalinitet
BA = bikarbonat alkalinitet

Förändras tidigare än pH ändras och följer ofta halt av VFA och ammoniumkväve

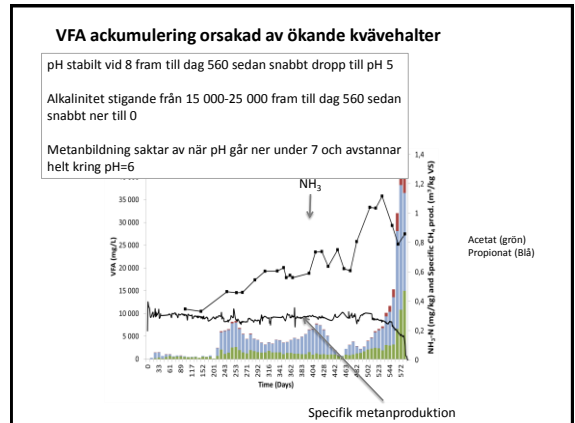
BA för stabila processer ca 3000-15000 mg HCO₃/L

pH bäst mellan 7-8.

Låg alkalinitet innebär låg tolerans mot syrabildning och risk för pH sänkning

VFA/TA kvoten kan användas för att få en *indikation* på processtabilitet
<0.3 stabil process
0.3-0.5 viss instabilitet
>0.5 tydlig instabilitet

Sveriges Lantbruks Universitet

Slutsats
pH="trubbigt" verktyg

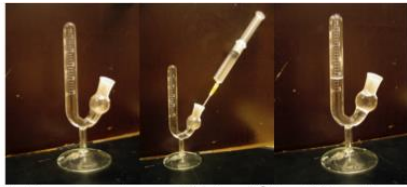
Viktiga parametrar för drift och övervakning

Hur vet vi att processen är effektiv/stabil?

Drift	Övervakning	Stabilitet
Uppehållstid (HRT)	Fettsyror (VFA)	Stabilitet
Temperatur	Alkalinitet (Buffertförmåga)	
Belastning (OLR)	Hämmande ämnen (ammoniak)	
Substratets karaktär	pH	
	Alkalinitet	
	Gassammansättning	Effektivitet
	Specifik metanproduktion	
	Utröttningsgrad	

Sveriges Lantbruks Universitet

Analys av koldioxid ett enkelt och känsligare alternativ till pH - analys

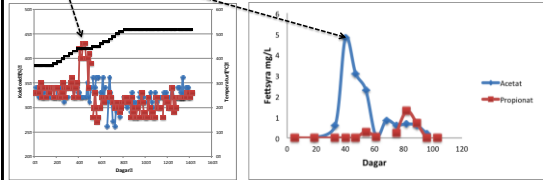

2. Gasprov analyseras för innehåll av CO₂ med Einhorn's saccharometer (jäsningsrör)

OBS – självfallet är ger ett mer komplett analyspaket mer information

Analys av koldioxid ett enkelt och känsligare alternativ till pH - analys

Tillfällig koldioxid ökning i samband med en ökning av temperatur – skedde samtidigt som en ökning av VFA

OBS – självfallet är ger ett mer komplett analyspaket mer information

Finns det något samband mellan en ökning av ammoniumkvävehalten i rörestret och en bra gasproduktion? Vilket samband i så fall? Om man har bra produktion men liten ökning av kvävehalten - vad kan det bero på?

Sambandet mellan kvävehalt och gasproduktion

1. Kväve finns i proteiner
2. Proteiner är energirika och ger mycket gas med hög metanhalt
3. Organismerna behöver kväve för att växa (optimal C/N ca 10-20)
4. Nedbrytning av proteiner leder till bildning av ammonium/ammoniak
5. Ammoniak hämmar metanbildningen

SLUTSATS

Ökande ammoniumhalter kan leda till högre gasproduktion pga att C/N blir bättre med också pga av att material som genererar ammonium typisk är energirika.

Bra produktion utan hög kvävehalt kan ske från t.ex hög andel snabbomsatta icke kväverika material av material, t ex glycerol, stärkelse, sockerbetor

Gasutbyten från olika råvaror

Substrat	Metan (L/g VS)	Metan (L/kg)
Gödsel	100-300	14-18
Spannmål	300-400	300
Halm	100-320	100-300
Gräs	200-400	95
Sockerbetor	300-800	30-90
Matavfall	400-600	60-130
Slakteriavfall	~700	50-190

	Metan (L/kg)	CH ₄ :CO ₂ (%)
Kolhydrat	380	50:50
Fetter	1000	70:30
Protein	530	60:40

OBS
Sammansättningen på biogasen varierar mellan olika substrat.

Samma total gasmängd kan vara motsvara olika mängd metan

Energiinnehållet på vikt kan variera stort

Sveriges Lantbruks Universitet

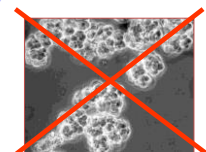
Rötning av proteinrikt material

Energirikt med låg C/N kvot

Gödsel (svin, höns)
Slakteriavfall
Drank/Draw

Bättre växtnäringssinnehåll i rörestret

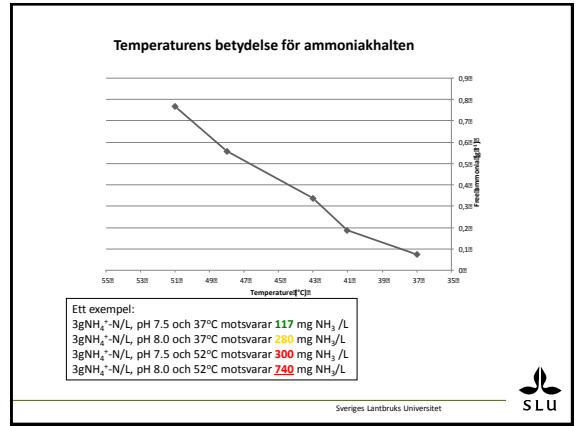
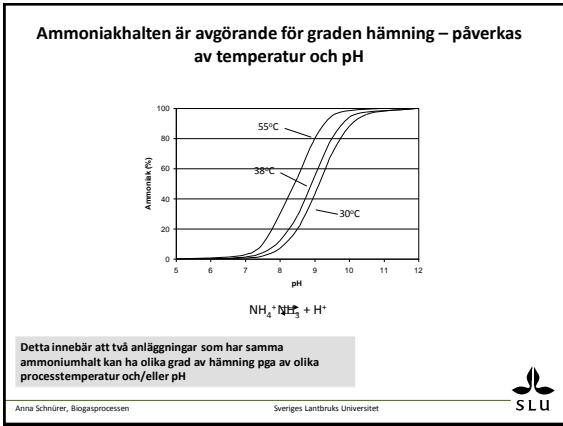
Hämning av metanogener (> 2-3 g NH₄⁺-N/L) (eller ca 150-300 mg/L NH₃)

OBS Mikroorganismersamhället kan anpassa sig till högre ammoniumhalter

Anna Schriener, Biogasprocessen

Sveriges Lantbruks Universitet

Är svaveloxiderande bakterier känsliga för ljus?

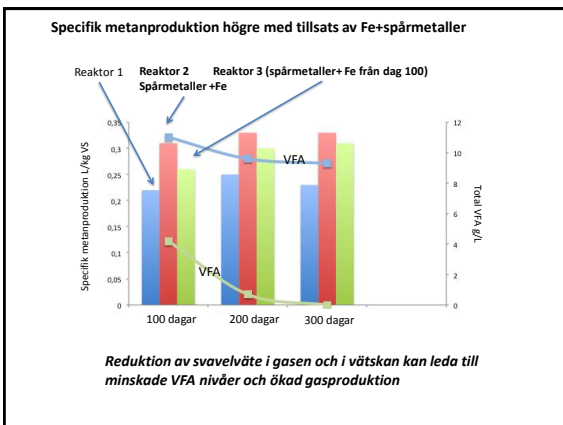
Svar: Nej, de bryr sig inte om ljus. Däremot kan andra mikroorganismer växa med hjälp av ljusenergi (cyanobakterier/algler)

H_2S påverkar inte bara gaskvaliteten, dvs det räcker inte alltid att ta bort H_2S med hjälp av svaveloxiderare

- H_2S
  - verkar direkt hämmande på mikroorganismer (40-500 mg/L)
  - reagerar med spårmetaller (Co, Ni, Se etc) så att dessa blir otillgängliga för mikroorganismerna → försämrad aktivitet

MeS = metallsulfid

Swedish University of Agricultural Sciences

Är metanbildarna känsliga för omrörning?

Svar: Ja om den är så kraftig så den bryter mikrobiella aggregat. Omrörning är dock också viktig då den bidrar till ökad kontakt mellan mikroorganismerna och materialet som ska brytas ner. Dålig omrörning kan leda till försämrad effektivitet!

Biogasprocessen – en komplicerad näringskedja med mikroorganismer!

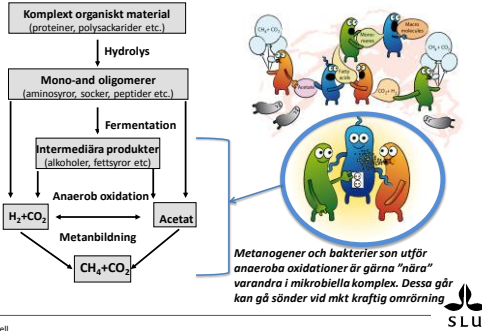

Bild: Cajsa Lithell

Surgörning av rötresten direkt när lämnar röttkammaren /efterröttkammaren skulle medföra en minskad risk för metanläckage vid lagring? Avdödas metanogenerna då eller kan de uppstå igen i gödsellagret?

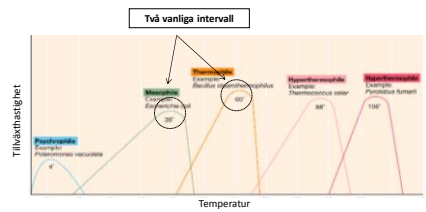

Svar: Så länge pH är under 6 i **hela materialet** finns lite risk för aktivitet av metanogener. Om pH stiger efter en pH-sänkning kan de med stor sannolikhet bilda metan igen

Mesofil eller termofil temperatur vid rötning av gödsel? 52 eller 55°C, var bör man ligga om man rötar främst gödsel? Påverkas utröttningsgraden vid en förändring av temperatur? Något man bör tänka på annars?

Hur väljer vi rötningstemperatur?

Termofil temperatur

- Hög metanproduktionshastighet
- Kortare uppehållstid
- Högre belastning möjlig
- "Bra" avdöning av patogener
- Mindre stabil process
- Lägre viskositet

Mesofil temperatur

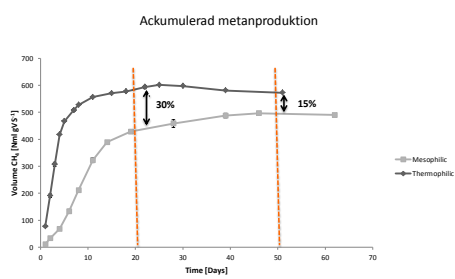
- Bra stabilitet
- Lägre energikonsumtion
- Fler olika typer av organismer
- Bättre nedbrytningsgrad av vissa ämnen

Anna Schnürer, Biogasprocessen

Sveriges Lantbruks Universitet

Skillnaden i gasproduktion vid olika temperatur kan vara beroende av uppehållstid

Anna Schnürer, Biogasprocessen

Sveriges Lantbruks Universitet

Mesofil/termofil rötning av kogödsel

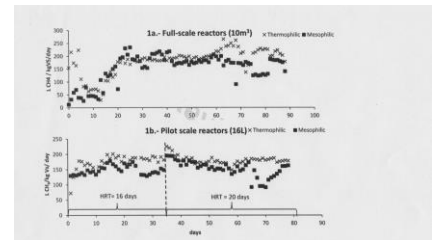

Figure 1. Methane yield (L CH₄ / kg VS/day) obtained in the full-scale experiment (1a) and in the pilot scale experiment (1b). In the pilot scale experiment, two hydraulic retention times (HRT) were used and the corresponding periods are marked in the figure 1b.

Anna Schnürer, Biogasprocessen

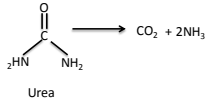
Sveriges Lantbruks Universitet

Beräkningsexempel

En restprodukt från fiskoljeindustrin som finns att köpa är UFF eller Urea-rest. Det innehåller 33% N i form av Urea, men också 22 % fiskfett.

Är det möjligt att använda det som substrat i en gårdsanläggning som mest rötar flytgödsel? Vad det skulle det kunna ge i ökad gasproduktion? Hur mycket kan man tillsätta, innan kvävenivåer blir för höga? Finns det risk att man får en kväveavgång från biogödseln?

Många organismer kan bryta ner urea och resultatet blir två ammoniak och en koldioxid. Detta innebär ökad ammoniakhalt men beroende på tillsats kan denna också påverka både pH (ökande) och alkalinitet (ökande)

Antag
1000 m³ reaktor
Belastning 2 g VS/Ldag
HRT 30 dagar

1. Hur stor volym tillförs reaktorn varje dag, dvs 33m³/dag (ca 33 000kg)
2. Antag 5% Urea rest, dvs 1650kg
3. 33% N, dvs 544 kg
4. 544/33000= 0,016kg/L
5. Fett 22%, dvs 1650*0,22= 363 kg, dvs 363m³ metan
6. Hur stor andel av VS blir fett? Total 2000 kg VS/dag.
5% urea rest motsvarar 363 kg dvs en ökning till 2,3kgVS/L dag